

Nr 633

Av herr **Hagberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 25, angående godkännande av Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen, m. m.*

Vi har redan tidigare från kommunistiskt håll kritiserat regeringens medverkan i det s. k. frihandelsförbund, som Sverige nu enligt proposition nr 25 skall anslutas till. Vi har kritiserat att Sverige, i stället för att befordra en fri handel med *alla* stater, nu träder in i ett mot ett nyskapat handelsblock skapat antagonistiskt handelsblock, som därtill redan från starten blir den svagare parten. De väntade fördelarna för den svenska exportindustrien måste vägas mot offret av den nordiska tullunionen, mot den mördande konkurrens hemmaindustrien utsättes för och som kan leda till många företags bankrutt och en svår sysselsättningskris och mot diskrimineringen av det svenska jordbruket och fisket. Förhoppningarna att Sverige skall erhålla en fri marknad med 90 miljoner invånare måste ställas mot det faktum, att detta betyder att 83 miljoner människors handel får fritt spelrum på den svenska marknaden i konkurrensen med de svenska företagen. Begränsningen av den nationella suveräniteten, som innebär ett latent hot mot neutralitetslinjen, har också påtalats. Samtliga, som kommenterat det planerade frihandelsförbundet, ställer det i samband med en politik som riktas mot arbetarnas lönesträvanden liksom mot uppnådda sociala framsteg. Därtill måste man betrakta uppkomsten av dessa konkurrerande block som fortsatta och allt dyrbarare försök att konservera blockadpolitiken gentemot handeln med det socialistiska lägre länder.

Regeringen har emellertid starkt engagerat sig för denna sammanslutning och har därvid erhållit sitt partis och de borgerliga partiernas stöd. Regeringen, som betecknar frihandelsförbundet som ett icke fullgott alternativ till det tidigare tilltänkta större frihandelsförbundet, gör gällande att "för de mindre medlemsstaterna representerar detta samarbete den enda väg som i praktiken stått till buds för att i nuvarande läge få tillgång till en stormarknad". Denna pessimistiska bedömning kan inte vara hållbar när det gäller ett land som Sverige med dess i allmänhet åtråvärda exportvaror. Frågan är väl i stället om inte anslutningen till sjustatsmarknaden kommer att stänga en del betydelsefulla marknader för det svenska näringslivet.

Regeringen har redan fått en påminnelse om existensen av mest gynnad nationsklausulen i förhållande till tredje part. I propositionen gör den visserligen gällande, att den diskriminering av handeln med utomstående

stater som blir oundviklig med anslutningen till sjustatsgruppen och som står i direkt strid mot mest gynnad nationsklausulen redan fått internationell hävd, men detta verkar mer en flykt från verkligheten än en övertygande argumentation.

Vi kan sålunda inte godta påståendet att anslutningen var den enda utvägen. Den förefaller i stället vara den långt ifrån bästa av möjliga vägar. Det naturliga borde i stället vara att de konstgjorda hinder som rests för det fria handelsutbytet mellan länderna *äntligen* raserades. Sveriges regering skulle ha utfört en stor statsmannagärning om den hade satt in sina krafter på denna uppgift i stället för att låsa fast den svenska handelspolitiken vid det oavbrutet försvagade brittiska imperiet.

En uppgörelse, som syftar till att radera hindren för det internationella varuutbytet, är förr eller senare ofrånkomlig. Nuvarande situation av tilltagande avspänning, och när stora möjligheter öppnas för att definitivt avlägsna de missförhållanden som bestått sedan krigsslutet, borde vara idealisk för sådana framstötter. De skulle i sin tur leda till ytterligare avspänning och normalisering av förbindelserna på en fredlig nivå mellan alla länder.

Med hänvisning härtill föreslår vi,

att riksdagen, i anledning av proposition nr 25, i skrivelse till regeringen fastslår som sin mening, att regeringen i sjustatsorganisationen ställer som uppgift att verka för att förhindra att organisationens verksamhet utlöser eller befordrar ett handelskrig,

att hålla fast vid mest gynnad nationsklausulen i dess reella betydelse när det gäller förhållandet till de makter med vilka tidigare överenskommelse träffats på denna grund,

att bland annat genom en hänvändelse till samtliga europeiska regeringar ta initiativ till en internationell överenskommelse, i syfte att överallt radera de bestämmelser och den konkreta politik som hindrar en fri handel mellan länderna och särskilt syftar till att i fredens och den ömsesidiga fördelens intresse befordra handeln mellan öst och väst, samt

att även i sjustatsorganisationen verka härför.

Stockholm den 9 februari 1960

H. Hagberg

Knut Senander

Henning Nilsson

Gustav Johansson